

DEJOTĀJA

LAURA DREIŽE

DEJOTĀJA

821.174-31
Dr 296

Natālijas Kugajevskas vāka dizains

Vāka noformējumā izmantoti attēli: © Tuchong-Microstock1/depositphotos.com,
© gkordus/depositphotos.com, © AlexanderNovikov/depositphotos.com

Autores foto © Annija Pumpure

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Laura Dreīze, 2022

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2022

ISBN 978-9934-31-048-5

PIRMĀ GRĀMATA

*Iesākumā nebija nekā – nedz tumsas,
nedz gaismas, nedz zemes, nedz debesu.
Bija tikai tukšums, un šajā tukšumā
gulēja un sapņoja dievi.
Dievi gulēja un sapņoja ļoti ilgi.
Beidzot viņi pamodās.*

3320. gads pēc Pirmās dejas,
Zelmeņa sezona

— I —

Zaļā zeme pletās tik tālu, cik vien acs spēj saskatīt. Meitene stāvēja pakalnā, un viņai pie kājām pavērās ieleja. Spožā, baltā saule žilbināja, taču viņa nepacēla roku, lai apēnotu acis. Viņa pat nemirkšķināja, tikai raudzījās uz pļavām, kas sniedzās līdz apvārsnim un vēl tālāk; uz upi, kas likumoja tām cauri un savos ūdeņos skaloja saules zeltu; uz kumpajām kalnu mugurām, kas tinās zilganos miglas apmetņos, it kā kaunētos atklāties dienasgaismai. Viņa zināja, ka vēl nekad nav redzējusi tādu plašumu, un tikpat skaidri zināja arī to, ka tas viņai ir pazīstams labāk par jebko citu, ka viņa ir daļa no šīs zemes un šī zeme ir daļa no viņas. Šķīta – viņa ir te stāvējusi kopš laika gala un

stāvēs vēl ilgi pēc tam, kad laiks beigs pastāvēt, zvaigznes izdzisis un pasaule no jauna ieegrims Pirmnaktī.

Kaut kas aizzumēja meitenei gar pašu degungalu, un viņa nesteidzīgi ļāva skatienam tam sekot. Bite apmetās tuvējā ziedā un iebāza galviņu starp dzeltenajām ziedlapām, tad atkal pacēlās gaisā un dūkdama aizlidoja meklēt nākamo ziedu, un piepeši meitene atskārta, ka pasaule viņai apkārt nav nemaz tik mierīga, kā sākumā šķita. Vīrs košajiem ziediem zibēja bites un karmenes un plivinājās tauriņi, starp lapām zirnekļi auda smalkus tīklus, kuros sapinās neuzmanīgas mušas; pa zemi tekalēja skudras, zem diždadža lapām ligzdu vija lauka pele, šur tur ēnā varēja redzēt sārtenas sliekas. Zem meitenes kājām bija silta zeme, un no tās spraucās zāles stiebri, kņudinot viņas basās pēdas. Lielus noglāstīja smilgas; tikai tad, kad garāko smilgu galvas skāra vidukli, viņa atskārta, ka ir kaila, taču šo apziņu nepavadīja nedz satraukums, nedz kauns. Meitene lēni izstiepa roku sev priekšā un ar vieglu izbrīnu secināja, ka āda ir balta un neskarta, kaut gan viņa bija stāvējusi saulē vai veselu mūžību. Viņa pagriezās, un zāle gar viņas augumu nošalca kā nopūta.

Tagad meitene skatījās uz vietu, kur upe no kalniem ieplūda ielejā un meta plašu loku, aizsniegdamās gandrīz līdz pakalna nogāzei. Kaut kur prāta dziļumos viņa gaidīja, ka ieraudzīs iekoptus laukus, akurāti izraktu kanālu un baseinu režģi, cilvēkus lina gurnautos un sviedros mirdzošām mugurām, kuri strādā bez atelpas, lai citiem cilvēkiem, kuri ne reizi dzīvē nav pat pieliekušies, būtu ko ēst. Viņa gaidīja, ka redzēs augstus mūrus un nospodrinātus šķēpus uz tiem, un zelta jumtus, kas laistās saulē, taču nekā no tā visa nebija. Bija tikai tādi paši lauki kā citur.

Nara.

Vārds cauršalca meitenes apziņu viegli kā vēja čuksts zālē. Viņa pagriezās vēl tālāk, līdz ieleja palika aiz muguras un viņa ieraudzīja smilšu klajumu. Sākumā tas bija gluži niecīgs, ne vairāk kā desmit soļu plats, taču, jo ilgāk meitene uz to skatījās, jo lielāks tas auga, līdz viņa sev priekšā vairs neredzēja neko citu kā vien nespodri dzeltenu tukšumu. Lai gan meitenes augumu sildīja saules stari, pār viņas muguru nevilšus pārskrēja zosāda. Viņa nodrebinājās un grasījās novērsties, gribēdama atgriezties gaismas pielietajā, mierpilnajā, dzīvajā ielejā.

Nara.

Pār smiltīm pārskrēja vēja brāzma; tā sacēla gaisā sīksīku graudiņu vērpētes un iemeta meitenei sejā garo matu šķipsnas, tā ka uz brīdi viņa neko neredzēja. Kad viņa atglauda matus no sejas, sauli bija aizseguši mākoņi un tukšnesis priekšā pletās vēl draudīgāks nekā pirms. Šķita, ka tas ir pietuvojies, – vai varbūt viņa pati nemanot bija spērusi soli tam pretī.

Nara!

Vējš iegauļojās kā izbadējies zvērs un savērpa smilšu stabu, kas no zemes ietiecās debesīs. Virpulis traucās uz priekšu, aprīdams zaļo zāli un košos ziedus un acumirkli sagraudams mieru, kas vēl nupat bija šķītis nesatricināms. Zeme zem meitenes kājām drebēja. Upes gultnē atvērās aiza, un ūdens gāzās tajā iekšā, platas, dzīvas straumes vietā atstājot vien akmeņus un melnas dūņas. Vētra izdzenāja mākoņus, bet saule bija kļuvusi pārāk karsta – tās svelmainajos staros zāle izkalta, ziedi sačervelējās un zaudēja krāsu. Zirnekļu tīkli pārtrūka, un to vērpēji neatgrieziski sapinās paši savos smalkajos slazdos. Lauka peles

ligzda sprakšķēdama aizdegās, pirms iemītniece paguva to pamest. Bites spārni sabirza sīkās plēksnēs, un, lai gan kukainim nebija balss, meitene ar visu augumu juta tā kliedzienu. Viņa izstiepa rokas un vēroja, kā vēl nule gludā āda pārklājas ar čulām, kas viņas acu priekšā pārsprāgst. Miesa kusa no viņas kauliem, un tagad līdz ar pasauli kliezda arī viņa...

Grūdiens bija tik spēcīgs, ka ne tikai notrieca meiteni no kājām, bet arī izsvieda viņu no mirstošās pasaules un atgādināja, ka viņa nemaz nestāv kājās. Naras acis atsprāga vaļā un lūpas pavērās, lai atbrīvotu rīklē iestrēgušo kliedzienu. Pirms viņa izdvesa kaut skaņu, mutei uzgūla smaga plauksta. Otra iespieda viņu atpakaļ matracī, no kura viņa neapzināti bija mēģinājusi pielēkt stāvus, it kā arī tas kuru katru mirkli varētu uzliesmot.

– Klusu! Nepamodini pārējās.

Asais čuksts bija pazīstams; pazīstamas bija arī raupjās rokas un acis, kas vērās no vienkāršas, baltas maskas. Saprotot, kas viņu pamodinājis, saspringtie muskuļi kā pēc pavēles atslāba, un viņa caur degunu izpūta elpu, ko bija ievilkusi kliedzienam. Nara atslīga atpakaļ guļvietā un sastapa atnācēja skatienu, bez vārdiem darot zināmu, ka vairs nepretosies.

Naksnīgais ciemiņš vēl brīdi pētīja Naru; viņa tumšajās acīs atspīdēja eļļas lampas šaudīgā gaisma, taču izteiksme aiz maskas, kura sedza seju no pieres līdz vaigukauliem, palika neizdibināma. Beidzot viņš noņēma plaukstu meitenei no mutes.

– Kas noticis? – Vārdi izskanēja kā aizsmacis čuksts. Nara nejautāja par to, kas noticis ar viņu, – tas tāpat bija labi saprotams, un nu, kad sapnis bija atkāpies realitātes

priekšā, viņu pārņēma kauns, ka ļāvusi tam sevi piemul-
ķot. Bet ko mācekļu kambaros naktī darīja viņš, turklāt vēl
sieviešu pusē? Viņš pārāk stingri ievēroja noteikumus, lai
tos tik rupji pārkāptu bez nopietna iemesla.

Vīrietis neatbildēja, tikai turpināja skatīties uz Naru.
Viņa acīs pazibēja viegls, taču nepārprotams pārmetums.

– Kas noticis, ennat Karam? – Viņš ne tikai pats ievē-
roja noteikumus, bet to pašu prasīja arī no visiem pārē-
jiem – it sevišķi no Naras. Un viņa parasti neaizmirsa tik
vienkāršas mācības, tāpēc nākamais kauna vilnis, kas iesi-
tās viņai sejā, bija vēl jo karstāks. Cenzdamās to noslēpt,
viņa sakustējās un, kad vīrietis noņēma roku no viņas
pleca, pietrausās sēdus. – Vai kaut kas nav kārtībā?

– Tu gulēji pārāk cieši. Es gandrīz sacēlu kājās visu
spārnu, pirms tu kaut pakustējies. – Kā apstiprinot Karama
teikto, meitene blakus gulvietā sagrozījās un izdvesa klusu
kunkstu. Nara saspringa; ja kāds ieraudzīs vēlīno viesi,
nepatikšanas būs gan viņam, gan Narai pašai. Taču mei-
tene tikai pagriezās uz otriem sāniem un atkal norima.
– Tas var būt bīstami.

– Lūdzu piedošanu, ennat Karam. – Nara nodūra ska-
tienu, vīrieša balsī saklausījusi vilšanos. Lai nu ko, bet šim
cilvēkam viņa negribēja likt vilties. – Tas vairs neatkā-
rtosies.

Karams neko neteica, taču gaismas loks ap Naru sašū-
pojās un izbālēja. Pacēlusi galvu, viņa redzēja, ka viņš ir
piecēlies.

– Ģērbies. Es tevi gaidīšu gaitenī. Un... – Karama ska-
tiens ilgāk nekā pirmīt aizkavējās pie Naras sejas. Varbūt
tas bija tikai lampas liesmas radīts māns, taču izlikās, ka
šoreiz viņa acīs pazib pretīgums. – Un uzliec masku.

Karama soļi teju vai nedzirdami aizšvīkstēja starp matračiem. Nara zināja, ka jāsteidzas viņam sekot, tomēr dažus acumirkļus nespēja neko citu kā vien sēdēt nekustīgi kā māla statuete, sažņaugusi segu abās dūrēs, kamēr viņā cīkstējās elpu aizraujošs lepnums un tikpat spēcīgas dusmas uz sevi. Lai arī kas būtu atgadījies, Karams bija nolēmis to uzticēt viņai – viņai, nevis kādai citai no divdesmit četrām māceklēm... taču Nara pavisam īsā laika sprīdī vairākkārt bija pierādījusi, ka nav pietiekami apķērīga un uzmanīga, lai būtu pelnījusi šādu uzticību. Ennata vietā Nara būtu sūtījusi sevi atpakaļ gulēt un turpmākajās gaitās devusies viena pati.

Un tomēr Karams nebija tā rīkojies. Viņš bija ārā, gaitenī, un gaidīja.

Nara nometa segu un pacēla blakus gultai novietotās lādes vāku, pieraudzīdama, lai tas neiečīkstētos. Visām māceklēm nebija nekā cita kā vien matracis gulēšanai un smaga, tumša koka lāde, kur glabāt drēbes, kaula rakstāmos irbulišus un ar vasku pārklātas plāksnītes ar ieskrāpētām piezīmēm, formulām un soļu rakstiem. Saskaņā ar noteikumiem meitenēm nedrīkstēja piederēt nekas vairāk, taču patiesībā lāžu saturs bija ievērojami bagātīgāks. Gandrīz visas mācekles bija atradušas iespēju paturēt kādu piemiņas lietu, kas atgādinātu par mājām, kurās viņas nekad neatgriezīsies. Viena no meitenēm starp drānām slēpa masīvu vara gredzenu un uzvilka to pirkstā, kad domāja, ka neviens neskatās. Cita naktī pabāza zem spilvena noplukušu salmu lellīti ar zilām diegu acīm un atirušu muti, jo citādi nespēja aizmigt. Vēl citām bija māla plāksnītēs iededzinātas vēstules no mājām, zīda matu lentes, kaltēti ziedi un pat zelta auskari ar mirdzošiem akmentiņiem.

Un, lai gan līdz ar ierašanos šeit meitenēm bija sākusies jauna (un daudzos gadījumos – arī labāka) dzīve, it visas sargāja savas pagātnes gabaliņus kā vislielāko dārgumu, lai arī cik niecīgi un bezvērtīgi tie būtu citu acīs. Reiz kāda no lielākajām meitenēm, gribēdama nostiprināt savu autoritāti pārējo mācekļu vidū, no jaunpienācējas lādes bija izzagusi apspurušu, raupju kabatas drānu un visu acu priekšā to aizdedzinājusi pie eļļas lampas. Mutauta īpašniece, ne vairāk kā septiņus gadus vecs skuķēns, vispirms bija nobālējusi baltāka par masku, tad mazā ar mežonīgu brēcienu metās vaininieci virsū un sita, koda un skrāpēja, līdz tika atsaukts kāds no ennatiem un viņu, vēl arvien kliezošu, atrāva nost. Nara joprojām skaidri atcerējās lielās meitenes gaudas un asinis, kas plūda starp pirkstiem, viņai spiežot roku pie kreisās acs; viņa atcerējās arī savādu sajūtu pakrūtē, it kā vienlaikus gribētos novērsties un pieiet pie ievainotās, pastumt viņas plaukstu sāņus un ielūkoties sakropļotajā sejā. Beigu beigās viņa bija tikai stāvējusi un kopā ar pārējām māceklēm noskatījusies, kā cietušo aizved prom. Aizveda arī mazo meiteni, kuras mutauta paliekas vēl arvien gruzdēja uz grīdas. Neviena no abām neatgriezās nedz guļamkambarī, nedz mācībstundās, un, lai gan netika paskaidrots, kur viņas palikušas, kopš tā brīža neviena no māceklēm vairs nemēģināja izrādīt savu pārākumu – vismaz ne uz citu dārgumu rēķina.

Tomēr, pat ja tamlīdzīgam starpgadījumam būtu lemts atkārtoties, Naru tas nebiedēja – un ne jau tādēļ, ka viņa uzskatītu sevi par gana ieredzētu vai gana draudīgu, lai pārējās mācekles mestu viņas lādei likumu. Gluži vienkārši tur nebija nekā vērtīga, ko atrast – nekā, izņemot tīru drēbju kārtu, raupju vilnas apmetni un mācību

piederumus, kādi bija izsniegti visām meitenēm. Viņai nebija citas dzīves un citu māju kā vien Tūkstoš zvaigžņu templis.

Karams aizejot bija paņēmis līdzī lampu, taču pa spraugām slēgos guļamkambarī ieklāja trausli, salauzīti mēness stari, un ar palso gaismu Narai pietika, lai lādē uzmeklētu platas, pelēkbrūnas bikses ar auklu viduklī un tāda paša auduma tuniku. Pēdējā mēneša laikā viņa bija ievērojusi, ka tā krūtīs kļūst par šauru, taču vēl nebija par to ieminējusies ērijai Salīmai, kura kalpoja templī kā saimniecības vadītāja un mācekļu uzņemšanas dienā bija ar platu smaidu paziņojusi, ka pie viņas drīkst vērsties ar visiem jautājumiem, kuru risināšanai ennati jūtas pārāk svarīgi. Kājās Nara uzvilka plānas kurpes ar ādas zoli un jau grasījās aizvērt lādi, bet tad apdomājās un paņēma arī apmetni. Karams nebija teicis, kurp viņi dosies, un, lai gan guļamkambarī bija karsti kā pirtī, ne visas tempļa telpas naktī tika apsildītas.

Visbeidzot Nara paņēma masku, kas stāvēja blakus spilvenam, un sasēja aukliņas pakausī, pieraugot, lai neiepītu mezglā arī garos matus. Maska bija balta un viegla, darināta tieši viņai, tā gluži kā otra āda pieklāvās pieri, degunam un vaigu izliekumam... un viņa to necieta. Pārējās mācekles ne reizi vien bija nopriecājušās, ka tempļa maskas ir daudz ērtākas nekā tās, kas gatavas nopērkamas meistarū veikalos, vai tās, kuras viņu vecāki veidojuši paši savām rokām, jo nevarēja atļauties par to maksāt kādam citam. Tomēr, lai gan Nara nekad nebija valkājusi citādu masku kā šī, viņa tik un tā nespēja padzīt sajūtu, ka tā spiež, berž un traucē skaidri redzēt. Tāpēc naktī, kad pārējās mācekles gulēja, viņa mēdza noraisīt masku un, kaut

gan tumsā neko daudz nevarēja saskatīt, izbaudīja gaisa netraucēto pieskārienu sejai. Reizēm viņa pat atvēra logu un ļāva dzestrajam nakts vējam noglāstīt vaigus. Nara bija pilnīgi pārliecināta, ka neviens nenojauš par viņas mazo noslēpumu, – taču nu Karams bija to izdibinājis.

Atceroties viņa skatienu, pakrūte sažņaudzās šķērmā čokurā. Ko viņš darīs? Sodis Naru? Ziņos par viņas rīcību kādam augstākas pakāpes priesterim? Prāta loģiskā puse to apšaubīja. Noņemt masku nebija aizliegts, un, ja viņa pietiekami stipri gribētu, varētu staigāt pavisam bez tās... tomēr parādīšanās bez maskas pat tuvākajiem radniekiem tika uzskatīta par nepieklājību pret viņiem un pazemojumu sev pašam. Pirms neatminamiem laikiem aizsākusies kā tradīcija, nu jau tā bija kļuvusi par nerakstītu likumu un sargāja ne tikai apkārtējos – no kļūšanas par lieciniekiem nevēlamām, nelūgtām emociju izpausmēm –, bet arī pašu valkātāju, kurš aiz maskas varēja noslēpt izjūtas, kas viņu padarītu ievainojamu. Un, lai gan Nara bija redzējusi sevi spogulī un zināja, ka ar viņas seju viss ir kārtībā, tagad viņai bija kauns.

Kad Nara izslīdēja no kambara un klusi aizvēra durvis, Karams stāvēja gaitenī, kā jau bija solījis. Nara steigšus devās pie viņa un jau pavēra muti, lai atvainotos par kavēšanos, taču šķita, ka ennats nemaz nav viņu pamanījis. Nara caur nolaistām skropstām viņu neuzkrītoši nopētīja. Kaut gan maska daļēji aizsedza Karama seju, tā nespēja noslēpt tālino skatienu, saspringtos plecus, baltos pirkstu kauliņus. Ja Nara viņu nepazītu, nodomātu, ka Karams ir līdz nelabumam uztraucies.

– Ennat Karam, – Nara klusi ierunājās atvairīdama bažas. Viņa vēl nekad nebija redzējusi Karamu pat viegli

norūpējušos, kur nu vēl satricinātu. Viņš vienmēr teica, ka patiesiem tempļa kalpiem jāstāv pāri tik nenoderīgām emocijām un viss tāpat ir dievu rokās. – Esmu gatava iet.

Karama skatiens pievērsās Narai, un viņa nespēja noticēt, ka vēl nupat noturējusi to par aizmiglotu, – tas bija tikpat tumšs, ass un vērīgs kā vienmēr. Neko neteikdams, viņš pagriezās, tā ka melnā talāra mala noplivoja, un devās prom pa gaiteni. Viņš ne ar pušplēstu vārdu nepieminēja Naras misēkli ar masku, un viņa atviegloti uzelpoja. Protams, viņa neloloja lielas cerības, ka Karams ir to aizmirsis, – viņam atmiņa bija labāka nekā aizvainotam kaķim – taču galveno mācību viņa jau bija saņēmusi: ja viņa gribēs savu slepeno paradumu piekopt arī turpmāk, vajadzēs būt vēl piesardzīgākai.

Lielais mācekļu guļamkambaris palika aiz muguras; tam sekoja durvis, kas rindojās abās gaites pusēs un aiz kurām gulēja pilntiesīgās ērijas. Šeit durvis bija pavisam parastas un izvietotas cieši blakus, bet Nara bija dzirdējusi, ka augstākos stāvos tās ir greznākas un istabas aiz tām – lielākas. Gluži tāpat kā visas pārējās mācekles, arī viņa sapņoja kādudien dzīvot kādā no plašajiem un krāšņajiem kambariem. Varbūt pat krāšņākajā no visiem.

Viņi nogriezās ap stūri un pagāja garām mācību telpām, atgādinot Narai: ja šim sapnim vispār būs lemts piepildīties, tas nenotiks drīz. Šeit meitenes dienu no dienas sēdēja cietos, neērtos solos un klausījās, kā ennati lasa no “Simt soļiem” un iztīrā ik vārdu tik ilgi, līdz vairs nebija nekādu šaubu, kā tie jāsaprot. Tur viņas apguva vēsturi un tradīcijas, dziesmas un rituālus, pārzīmēja nebeidzamus soļu salikumus un pašas mēģināja ietērt dejā skolotāju izteiktus lūgumus, līdz basās pēdas uz akmens grīdas bija

noberztas jēlas. Mācekļu dienas bija garas un vienmuļas, taču nedz Nara, nedz citas meitenes nesūkstījās. Tempļa dzīve bija labāka par jebko, kas viņas gaidītu ārpus tā biežajiem mūriem.

Arī mācību telpas palika aiz muguras, un vienkāršos, tumšos gaitenīšus nomainīja plašāki, lāpu izgaismoti koridori. Rāmās liesmas apspīdēja zīmējumus uz sienām – tie attēloja Dievulaiku, kad pasaule bija tikko piedzimumsi un dievi vēl staigāja pa zemes virsu. Te nemanīja nevienas dzīvas dvēseles, taču Nara ievēroja, ka dažviet zem privāto lūgšanu kambaru durvīm pavīd gaismas; ja rūpīgi ieklausījās, varēja izšķirt tik tikko dzirdamu balsu murdoņu. Viņa sarauca pieri – neviens no skolotājiem nebija pieminējis, ka lūdzēji mēdz ierasties arī nakts laikā un ēriju darbs ieilgst vēl pēc tumsas iestāšanās –, bet, pirms paguva par to pajautāt Karamam, viņi pameta gaiteni un iegāja milzīgā zālē.

Ikreiz, kad Nara šeit nokļuva, viņai no plašuma sareiba galva. Zāle bija pilnīgi apaļa, un, lai kurā virzienā ietu, no vienas malas līdz otrai bija tieši simt soļu. Grīda bija izlikta ar pulētām, sārta dzīslotām granīta plāksnēm; kurpju pazoles uz tām slīdēja, un Nara pie sevis nopriecājās, ka dejojot viņai nebūs jāvalkā apavi. Prasmīgu mākslinieku rokas ar kaltiem, otām un košām krāsām bija uz sienām atdzīvinājušas it visus svētos stāstus. Nara redzēja sarkanmati Itri, kura dejoja Pirmo deju un piešķīra pasaulei veidolu; stalto, skaisto Šedīru, kura soļi nošķīra dienu no nakts un iededza debesīs sauli; vienmēr smejošo Basamumu, kurš aiz gara laika iemērca upē niedri un nejauši izgudroja makšķerēšanu. Viņa redzēja pirmā ugunscura dzirksteles, pirmos cilvēkus, kuri ap to dejoja kopā ar dieviem un mācījās no

viņiem gan soļus, gan gudrību kā dzīvot, un akmeni, ko dievi kopīgiem spēkiem aizvēla priekšā Mūžīgajam cie-tumam. Zāles sienās bija izcirstas nišas, kurās plīvoja neskaitāmu sveču liesmiņas, radot iespaidu, ka tēli Narai visapkārt kustas un viņa ir atgriezies tik senā laikā, ka to nav iespējams atcerēties – tam var tikai ticēt. Svecēs dega cauru diennakti un bija vienīgais gaismas avots zālē, ja neskaita kupolu virs galvas. Tas sliecās pāri visai milzīgajai telpai un bija veidots no tumša akmens, caurausta ar sīkiem, spoži mirdzošiem kristāliņiem. Paraugoties augšup, it viegli varēja iztēloties, ka virs galvas nekā nav – tikai bezgalīgas, zvaigžņotas debesis. Daži teica, ka kupols sensenos laikos izgatavots no reta minerāla, kas agrāk bijis atrodams tuvējos kalnos. Citi apgalvoja, ka akmens atvests no tālas zemes viņpus jūrai, kad tur vēl dzīvoja cilvēki. Vēl citi stāstīja, ka kupolu uzcēluši paši dievi, pirms pameta zemi un devās dzīvot starp zvaigznēm, – lai cilvēkiem viņi vajadzības gadījumā vienmēr būtu aizsniedzami. Lai gan Nara pēdējam stāstam īsti neticēja, tas viņai patika vislabāk. Apziņa, ka dievi nav aizmirsuši savus bērnus, kam lemts palikt lejā, vienmēr sniedza mierinājumu.

Kaut arī Karams vēl arvien nebija paskaidrojis sava apciemojuma iemeslu, Nara sprieda, ka šī ir vēl viena apmācības daļa; pilnīgi iespējams, arī pārējās meitenes nakti tika uzceltas no guļvietām un vestas kādā uzdevumā. Tāpēc viņa izbrīnījās, kad, pretēji pieņēmumiem, viņi nevis nogriezās gaitenī uz tempļa neizsmeļamo bibliotēku, bet pagāja tam garām. Zāle ar zvaigžņoto kupolu palika aiz muguras, un viņi turpināja ceļu pa koridoru, kas atradās tieši pretī tam, no kura viņi pirms brīža bija iznākuši. Arī šeit sienas bija apgleznotas ar ainām no “Simt soļiem” un

starp tām aizvērtas durvis veda uz īpašiem kambariem tiem, kuru lūgumi bija pārāk sarežģīti vai pārāk personiski, lai tos paustu lielajā zālē. Te nebija nekā sveša vai draudīga, tomēr Nara nevilšus saspringa un atskatījās, lai pārliecinātos, ka neviens nav viņus pamanījis. Viņa zināja, kurp ved šis gaitenis, un zināja arī to, ka nedrīkst te atrasties, vienalga, viena vai kopā ar kādu citu. Jo sevišķi naktī.

– Ko mēs šeit darām, ennat Karam?

Karams neatbildēja, tikai nogriezās uz kāpnēm un devās augšup. Sapratusi, ka šis nav īstais brīdis jautājumiem, Nara pēc labākās sirdsapziņas iegrožoja ziņkārību un nemieru un garāmejot paslepus ieskatījās koridoros, kas atzarojās no kāpnēm. Baumotājiem bija taisnība – ik nākamajā stāvā durvis bija greznākas: te tās bija no pulēta koka, te lepojās ar smalkiem grebumiem vai apkalumiem. Taču aiz visām šīm durvīm dzīvoja nevis ērijas, bet ennati.

Kāpiens bija ilgs, un, kad tam beidzot pienāca gals, Naras kājas smeldza par spīti garajām stundām, kas ik dienu tika pavadītas dejojot. Soli viņai priekšā Karams nekādi neizrādīja nogurumu, taču Nara redzēja, ka viņa krūtis zem talāra cilājas krietni straujāk nekā citkārt un lampas liesmu sašūpo nevienmērīga elpa. Gaitenis, kurā viņi bija nokļuvuši, bija krāšņāks par jebkuru no tiem, ko Nara bija redzējusi zemāk. Logi, kas vērās uz austrumiem, sniedzās no grīdas līdz pat griestiem, un viņi acimredzot bija uzkāpuši ļoti augstu, jo mēness no šejienes izskatījās tik liels un tik tuvu, ka viņa gandrīz pastiepa roku, lai tam pieskartos. Paskatījusies uz otru pusi, Nara salēcās – tur nišās stāvēja silueti, un vajadzēja samirkšķināt acis, lai aptvertu, ka tie ir nevis dzīvi cilvēki, bet izkrāsotas dievu statujas. Šedīrs, Hannu, Akoriss...

– Neko nesaki, ja tev nejautā.

Nara atrāva skatienu no Akorisa bruņucepures. Sej-segs neļāva aplūkot viņa vaibstus – tikai acis, kas lampaš gaismā šķīta kvēlojam ar kareivīgu liesmu.

– Ennat Karam?

– Es gan nedomāju, ka tev kaut ko jautās. – Šajā gaiteni bija tikai vienas durvis – pašā galā. Atvilcis elpu, Karams sakārtoja talāru un devās uz tām. – Un neblenz, un neaizmirsti, ka jāmetas ceļos... bet, protams, tu to neaizmirsīsi. Tu vienmēr esi bijusi priekšzīmīga mācekle. – Apstājies pie spoguļgludajām sarkankoka durvīm, Karams pacēla roku klauvējienam un paraudzījās lejup uz Naru. – Vai esi gatava?

Sirdij vai plīstot no lepnuma, Nara pamāja ar galvu, kaut gan joprojām nezināja, kam viņai jābūt gatavai.

Tiklīdz Karama pirkstu kauliņi bija pieskārušies pulētajam kokam, durvis pavērās un gaitena grīdu apslacīja siltas, zeltainas gaismas strēle. Tai vidū bija izrauts tumšs robs cilvēka veidolā, un Nara jau grasījās klausīt Karama norādījumiem un krist ceļos, taču, pašķielējusi gar viņa sānu, secināja, ka ēnas īpašnieks ir tikai vēl viens ennats. Viņš bija vismaz galvas tiesu īsāks par Karamu, plikpaurains, ar platiem pleciem un vēl platāku vidukli – un, spriežot pēc izšuvumiem uz talāra apkakles un krūtežas, templī ieņēma augstu posteni.

– Tu nāc netaikā, – ennats uzšņāca sveiciena vietā. – Viņa Svētība atpūšas.

– Viņa Svētība pieprasīja manu ierašanos. – No Karama pirmītējā nemiera – ja tas maz bija nemiers – vairs nebija ne vēsts; viņš runāja pieklājīgi, taču nelokāmi. – Tas ir svarīgi. Viņš nepriecātos, uzzinājis, ka esmu aizraidīts prom.

Druknaiss priesteris vēl mirkli vēroja Karamu, tad pagriezās un nozuda aiz durvīm. Pēc vairākām minūtēm tās atkal atvērās.

– Nāc!

Karams un Nara sekoja vecākajam ennatam iekšā. Viņi izgāja cauri nelielam priekšnamam, ko izgaismoja masīvs eļļas lukturis ar zemu nogrieztu liesmu, un apstājās pie vēl vienām durvīm. Satvēris apzeltīto rokturi, plikgalvainais priesteris atskatījās.

– Runā īsi. Šī nav laba nakts.

Nesagaidījis atbildi – vai varbūt vienīgā iespējamā atbilde bija piekrišana un tāpēc nemaz nebija jāgaida –, viņš atvēra durvis.

Istaba aiz tām bija liela un krēslaina – tas bija viss, ko Nara paguva ievērot, pirms Karams viņai priekšā pārkāpa sliekšni un tūlīt nometās ceļos. Nara sekoja piemēram un piespieda pieri pie rakstainā paklāja. Tas oda pēc putekļiem un neskaitāmiem soļiem, un spurainie pavedieni kņudināja degunu, tā ka bija jāvaldās, lai nenošķaudītos.

– Lai tava deļa nekad nebeidzas, anh-ennat Nebre!

– Un tavējā arī. – Balss, kas atbildēja Karama sveicienam, izklausījās sausa un sarūsējusi, it kā to jau sen neviens nebūtu notīrījis. Un nogurusi. Vairāk par visu tā izklausījās nogurusi. – Jāatzīst, es negaidīju, ka tu patiešām ieradīsies.

– Protams, es ierados, anh-ennat. Kad teicu, ka man ir padomā veids, kā atrisināt... pašreizējos sarežģījumus, es runāju nopietni.

– Pašreizējos sarežģījumus? – atskanēja plikgalvainā ennata rējiens. – Tev nemaz nevajadzētu zināt, ka mums

pašreiz *ir* sarežģījumi! Kur tu par to dzirdēji? Tas ir jautājums tempļa kolēģijai, nevis parastam...

– Atstāj mūs, ennat Pimej.

– Anh-ennat? – Pimeja balsi ieskanējās neticība, bet aiz tās – aizvainojuma iedīgļis. – Viņš acīmredzot ir noklausījies, pat spiegojis...

– Es tikai turu acis un ausis vaļā, anh-ennat. Nav mana vaina, ka es ar tām redzu un dzirdu.

– Ar tavu atļauju, anh-ennat, manuprāt, ennats Karams ir uzkvējis pietiekami ilgi...

– Atstāj mūs. – Vēl nupat Nara bija apsvērusi iespēju pašķielēt augšup, lai noskaidrotu, vai Pimeja ģimis ir tikpat sarkans kā izklausās, taču nu atkal cieši iespieda seju paklājā. Pirmīt Nebres balss bija ļāvusi noturēt viņu par vāju, bet tagad valdonīgais tonis atgādināja, ka ne velti viņš ir Tūkstoš zvaigžņu tempļa saimnieks un Dievu balss – otrs varenākais cilvēks visā valstī tūlīt pēc karaļa. – Es gribu runāt ar ennatu Karamu zem četrām acīm. Un es pats izlemšu, kad viņam pienācis laiks doties prom.

Pimejs neatbildēja, taču viņa klusēšana runāja skaļāk par vārdiem; viņš neapšaubāmi bija pieradis būt iekļauts it visās anh-ennata darīšanās un ne brīdi nenoņemt roku no tempļa pulsa. Aizritēja vairāki saspringti mirkļi, līdz beidzot atskanēja Pimeja soļi. Durvis aiz viņa noklaudzēja kā pārmetums.

– Piecelies, ennat Karam! Un tu arī, – Nebre uzrunāja Naru. Viņa paklausīja, bet paturēja galvu pazemīgi noliektu. Tā stāvot, viņa redzēja raibiem ziedu un augļu ornamentiem izrakstītu paklāju, kas aizstiepās zem zema dīvāna; kamīna liesmu atspulgus apzeltītajās, lauvas

ķetnām līdzīgajās mēbeles kājās; izšūtās zīda čībās ieautas pēdas. Tagad, kad deguns vairs nebija iespiests grīdsegā, nāsīs iesitās salds, teju vai smacējošs vīraka aromāts: sandalkoks, pačūlija, lavanda. – Spriežot pēc tā, ko teici pēc rīta lūgšanām, tu esi informēts par nelāgo situāciju, kas mūs piemeklējusi.

– Es zinu, ka troņa mantnīcās trūkst naudas. – Lai arī joprojām padevīga, Karama balss ar katru mirkli skanēja pārliecinātāk, it kā viņš būtu sagatavojis atbildes jau iepriekš. – Es zinu, ka Vara maģistrs grasās novērst šo problēmu, panākot, ka šarri uzliek nodokli tempļa saņemtajiem ziedojumiem, un tādējādi piesavinoties pusi no ticīgo pateicības mums. Un vēl es zinu, ka Vara maģistrs atsakās klausīties saprāta balsī un mainīt savu lēmumu.

Brīdi valdīja klusums, ko piepildīja tikai uguns rūkoņa kamīnā. Pāri istabai strāvoja karstums, kas pārklāja Naras pieri ar sviedriem; viņa ilgojās atraisīt tunikas apkakli, taču neuzdrošinājās pakustēties.

– Pimejam bija taisnība. – Kad anh-ennats Nebre atkal ierunājās, viņa tonī neskanēja nedz dusmas, nedz nosodījums. Gluži pretēji – viņš šķita viegli uzjautrināts. – Tu patiešām esi noklausījies.

– Nejauši, anh-ennat. Es bibliotēkā meklēju Lietus tīstokļus, kamēr jūs turpat netālu... runājāt. – Karams ieturēja pauzi. – Ar tavu atļauju, anh-ennat, – ja man šajā sakarā nebūtu nekā, ko teikt, es ne ar pušplēstu vārdu nepieminētu dzirdēto nedz tev, nedz kādam citam. Bet, ja es varu piedāvāt risinājumu, klusēšana būtu nodevība pret templi un līdz ar to – arī pret dieviem.

Karams runāja nesatricināmi, rūpīgi apdomādams ik vārdu, taču aiz savaldības plīvura gruzdēja degsme – kā

ogles kamīnā, kam uzpūsta elpa. Tā Naru pārsteidza. Teju vai izklausījās, it kā skolotājs ticētu – šeit un tagad izšķiras visa viņa nākotne.

Šķiet, izmaiņas Karama tonī bija pamanījis arī Nebre. Viņš domīgi noklepojās.

– Labi, ennat Karam. Ja tu atrastos manā vietā un tev būtu jāatrisina šī problēma, ko tu darītu?

– Es no tās atbrīvotos.

Nočaukstēja dīvāna spilveni; viena zīda čībā ieautā pēda pacēlās no grīdas, anh-ennatam sakrustojot kājas un iekārtojoties ērtāk.

– Interesanti. Kā?

Narai uz pleca uzgūla plauksta – vēsa, stingra, pazīstama.

– To izdarīs viņa.

Nara spēji pacēla galvu, aizmirsusi Karama pirmītējos rīkojumus. Istaba žilbināja ar neredzētām bagātībām – te bija gobelēni, stikla rūtis, kas kamīna gaismā atmirdzēja zaļas, zilas un sarkanas, koka paneļi un gleznas zelta rāmjos –, bet viņas nedalīta uzmanība bija pievērsta skolo-tājam. Par ko viņš runāja? Ko viņš prasīs no Naras? Viņa karsti vēlējās, kaut šurpceļā būtu nekaunīgāk pacentusies izvilināt kaut vienu atbildi, tomēr nu jau bija par vēlu. Vienīgais mierinājums bija tas, ka Nebre izklausījās tikpat izbrīnīts, kā Nara jutās.

– Kas viņa ir? Vai viena no māceklēm?

– Viņa ir vislabākā. – Karama atbildē jautās lepnums, un lepnums ietrīsējās arī Naras pakrūtē, aizēnojot nemieru. Gandrīz. – Es pats esmu viņu mācījis.

– Tu esi augstās domās par sevi, ennat Karam. Tev būtu jāzina, ka dievu kalpam nepiedien būt iedomīgam.

– Ar tavu atļauju, anh-ennat, – būt iedomīgam nozīmē pārvērtēt savus spēkus. Es apzinos, ko varu paveikt, un nepiedāvāju ne vairāk, ne mazāk. Es tevi nepievilšu.

– Ja tu zinātu, cik bieži dzirdu šos vārdus... Nāc tuvāk, bērns! Kā tevi sauc?

Nara saspringa. Viņa labprātāk būtu palikusi blakus Karamam, taču tas vēlreiz paspieda viņas plecu – iedrošinoši vai brīdinoši, grūti pateikt – un pastūma viņu uz priekšu.

– Nara, anh-ennat. – Sajutusi pakausī skolotāja skatienu, viņa steigšus piebilda: – Lai tava deja nekad nebeidzas!

– Nara... Tuvāk, tuvāk! Es gribu tevi labāk apskatīt.

Viņa paklausīja un apstājās pietiekami tuvu, lai redzētu, ka uz Nebres čībām ir izšūti sudraboti gārņi lidojumā – atdzimšanas un atjaunošanās simbols. Zem Naras zoda paslīdēja garš, auksts pirksts, un Nebre pacēla viņas galvu. Nara ieskatījās zilās, dzidriem kristāliem līdzīgās acīs. Anh-ennats pētīja viņas seju, it kā kaut ko meklētu, un, tā kā nebija iespējams novērsties, viņa ļāvās ziņkarei un aplūkoja virspriesteri. Līdz šim Nara bija viņu redzējusi tikai no liela attāluma rīta un vakara lūgšanās, taču runāja, ka agrāk viņš itin bieži bijis sastopams tempļa gaitēnos, uzklausījis lūdzējus un labprāt iesaistījies jauno ēriju un ennatu skološanā. Pildot savus pienākumus virtuvē un veļas mazgātavā, Nara pat bija dzirdējusi vecākas ērijas mēļojam, ka nemaz ne tik sen Nebre bijis stalts un pievilcīgs un ne viena vien vietējā skaistule mēģinājusi iejaukties viņa savienībā ar dieviem.

Tagad no pievilcības bija palikušas vien tenkas un atmiņas. Zem biežajiem, izšūtajiem rītasvārkiem Nebres

augums bija izkāmējis un tik trausls, ka šķita – stiprāka vēja brāzma noliektu viņu pie zemes kā niedri. Lai gan viņš sēdēja pie paša kamīna, viņa āda bija ledaina un roku, kas turēja Naras zodu, brīdi pa brīdim satricināja drebuļi. Arī Nebrem bija maska, bet tur, kur tā neaizklāja seju, plēksnēm lobījās āda. Anh-ennata lūpas bija gandrīz bezkrāsainas, un kaktiņos un ap degunu vīdēja sīkas brūcītes; vietumis tās bija vaļējas, citur – pārvilkušās ar krevelēm. Sirmie mati sniedzās viņam līdz pleciem, taču šur tur trūka veselu šķipsnu, it kā kāds būtu tās izrāvis, atstājot kailu miesu. Un tomēr, kad Nara atkal ieskatījās Nebres acīs, tās bija skadras un vērīgas kā vīrietim pašā mūža pilnbriedā un vēstīja par tikpat asu prātu. Vecu viņu bija padarījuši nevis gadi, bet slimība.

– Vai tu esi pārliecināts, ka viņa ir īstā šādam uzdevumam? Viņa ir visai... pamanāma. – Anh-ennats vēl arvien pētīja Naru, un tagad viņa nodūra skatienu. Viņa zināja, ko priesteris redz: baltu masku, baltu ādu, baltus matus. Visu, kas viņu padarīja svešu pat šeit – vienīgajā vietā, kur viņa jebkad bija iederējusies.

– Tikai viņu bez jautājumiem ielaidīs maģistra Furuda namā un privātajās istabās, – Karams neminstinādamies atbildēja. – Arī šajā nakts stundā, ja nolemsi rīkoties neka-vējoties, anh-ennat.

– Arī šajā nakts stundā, tu saki? – Nebres skatiens vēl pēdējoreiz pārslidēja Narai, un viņš beidzot atlaida meitenes zodu. Nara izmantoja iespēju un pašļūca pussoli atpakaļ. Ne tikai tāpēc, ka gribētu izvairīties no uzmanības, – tuvumā vīraks nespēja pilnībā nomākt slimas miesas smārdu. – Kāpēc tā?